

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 521

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 5 iulie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 170 din 16 martie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 pentru modificarea și completarea unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetare	2–4
Decizia nr. 185 din 21 martie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 202 alin. (1) și art. 223 alin. (1) din Codul de procedură penală	5–7
Decizia nr. 197 din 23 martie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 87 alin. (1) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal	8–9
Decizia nr. 207 din 30 martie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 100 alin. (2)—(4) din Codul penal	10–12
Decizia nr. 209 din 30 martie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 69 alin. (4) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal	13–15
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
591. — Ordin al directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară pentru abrogarea unor dispoziții ale Ordinului directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară nr. 283/2017 privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor, pe sectoare cadastrale, în 6 unități administrativ-teritoriale din județul Ialomița, ale Ordinului directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară nr. 1.272/2016 privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor, pe sectoare cadastrale, în 3 unități administrativ-teritoriale din județul Ialomița și ale Ordinului directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară nr. 1.305/2016 privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor, pe sectoare cadastrale, în 2 unități administrativ-teritoriale din județul Ialomița	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 170**

din 16 martie 2017

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XV
din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 pentru modificarea și completarea
unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetare**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Fabian Niculae	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Veisa.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 pentru modificarea și completarea unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetare, excepție ridicată de Ionuț Răzvan Budulac în Dosarul nr. 17.254/300/2016 al Judecătoriei Sectorului 2 din București — Secția civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.329D/2016.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în Dosarul nr. 1.343D/2016, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 pentru modificarea și completarea unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetare, excepție ridicată de Societatea Hobby House Movers — S.R.L. din București în Dosarul nr. 9.059/300/2016 al Judecătoriei Sectorului 2 din București — Secția civilă.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Având în vedere obiectul excepției de neconstituționalitate în dosarele mai sus menționate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea Dosarului nr. 1.343D/2016 la Dosarul nr. 1.329D/2016.

6. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de conexare a dosarelor. Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 1.343D/2016 la Dosarul nr. 1.329D/2016, care este primul înregistrat.

7. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Acesta menționează jurisprudența relevantă a instanței de contencios constituțional, respectiv Decizia nr. 676 din 13 noiembrie 2014 și Decizia nr. 143 din 10 martie 2016.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

8. Prin Sentința civilă nr. 8.957 din 30 iunie 2016 și Încheierea din 14 iulie 2016, pronunțate în dosarele nr. 9.059/300/2016 și nr. 17.254/300/2016, **Judecătoria Sectorului 2 din București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 pentru modificarea și completarea unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetare**, excepție ridicată de Ionuț Răzvan Budulac și de Societatea Hobby House Movers — S.R.L. din București în cauze având ca obiect soluționarea unor contestații la executare.

9. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii acesteia arată, în esență, că ordonanța de urgență a Guvernului este neconstituțională, întrucât statul român, prin intermediul executivului, emite o ordonanță de urgență prin care impune un fel de tranzacție ce reglementează eșalonarea plății sumelor de bani datorate de statul român în baza unor hotărâri judecătorești, prin care s-a statuat nelegalitatea încasării taxei pe poluare pentru autovehicule. Prin felul în care este edictat textul legal, se încalcă principiul separației puterilor în stat, fiind, de altfel, și vădit discriminatoriu, în ipoteza în care s-ar aprecia că singura opțiune a titularului unei creanțe izvorâte dintr-o hotărâre judecătorească prin care s-a dispus restituirea taxei pe poluare ar fi acceptarea unei eșalonări a plății pentru o perioadă de 5 ani de zile.

10. Statul nu refuză aplicarea hotărârilor judecătorești, dar, prin modalitatea de impunere a unui termen de plată, prin obligarea acceptării de către titularii creanțelor a unei eșalonări a plății pentru o perioadă de 5 ani, puterea executivă s-a ridicat mai presus de puterea judecătorească. De altfel, executarea silită reprezintă excepția de la regula executării unei hotărâri judecătorești. Astfel, orice hotărâre judecătorească susceptibilă de a fi executată, de principiu, se execută de bunăvoie de către debitor, iar numai în ipoteza neexecutării sale creditorul poate apela la executarea silită — a doua fază a procesului civil. Executarea silită, făcând parte din procesul civil, trebuie să se desfășoare într-un termen rezonabil.

11. Titularii creanțelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect restituirea taxei pe poluare pentru autovehicule și a taxei pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, devenite executorii până la data de 31 decembrie 2015, își vor putea recupera sumele de bani în termen de 5 ani, câte 20% pe an, pe cale de consecință, art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 devine ineficace/inaplicabil, titularilor de creanțe prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect restituirea taxei pe poluare pentru autovehicule și a taxei pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, devenite executorii ulterior datei de 31 decembrie 2015.

12. Câtă vreme toate hotărârile judecătorești, prin intermediul cărora s-a dispus restituirea taxei pe poluare pentru autovehicule, au avut la bază încălcarea/constatarea încălcării dreptului Uniunii Europene, încălcare statuată în repetate rânduri de jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, rezultă, implicit, că și restituirea respectivelor taxe printr-o eșalonare impusă pe o perioadă de 5 ani contravine dreptului unional.

13. De altfel, ilegalitatea art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014, prin raportarea la tratat, a fost recent constatată de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene, prin Hotărârea din 30 iunie 2016, pronunțată în Cauza C-288/14 — *Silvia Ciup împotriva Administrației Județene a Finanțelor Publice Timiș — Direcția Regională a Finanțelor Publice Timișoara*.

14. **Judecătoria Sectorului 2 din București — Secția civilă** apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale. Aceasta menționează jurisprudența relevantă a Curții Constituționale, respectiv Decizia nr. 705 din 27 noiembrie 2014.

15. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

16. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, menționând jurisprudența relevantă a Curții Constituționale, respectiv Decizia nr. 1.596 din 26 noiembrie 2009, Decizia nr. 190 din 2 martie 2010, Decizia nr. 353 din 22 martie 2011, Decizia nr. 705 din 27 noiembrie 2014 și Decizia nr. 306 din 28 aprilie 2015.

17. Referitor la dispozițiile art. 16 din Constituție, Guvernul consideră că acestea nu pot fi invocate în ceea ce privește o eventuală inegalitate de tratament între stat și cetățeni, textul legii fundamentale garantând doar egalitatea în drepturi a cetățenilor.

18. **Avocatul Poporului** apreciază, în punctul de vedere exprimat în Dosarul nr. 1.329D/2016, că dispozițiile legale criticate sunt constituționale, arătând că își menține argumentele reținute de instanța de contencios constituțional în deciziile nr. 676 din 13 noiembrie 2014, nr. 705 din 27 noiembrie 2014, nr. 133 din 10 martie 2015 și nr. 477 din 18 iunie 2015.

19. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

20. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

21. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 pentru modificarea și completarea unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 151 din 28 februarie 2014, aprobată cu modificări prin Legea nr. 197/2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 529 din 16 iulie 2015, cu modificările ulterioare, dispoziții care au următorul cuprins:

„(1) Plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect restituirea taxei pe poluare pentru autovehicule și a taxei pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, dobânzile calculate până la data plății integrale și cheltuielile de judecată, precum și alte sume stabilite de instanțele judecătorești, devenite executorii până la data de 31 decembrie 2015, se va realiza pe parcursul a 5 ani calendaristici, prin plata în fiecare an a 20% din valoarea acestora.

(2) Cererile de restituire ale contribuabililor prevăzuți la alin. (1) se soluționează, conform prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în termen de 45 de zile de la înregistrare, iar plata tranșelor anuale se efectuează conform graficului stabilit de autoritatea obligată prin hotărâre judecătorească să efectueze restituirea, respectiv Agenția Națională de Administrare Fiscală prin organele fiscale competente sau Administrația Fondului pentru Mediu, după caz.

(3) Termenul prevăzut la alin. (1) curge de la data împlinirii termenului prevăzut la alin. (2).

(4) În cursul termenului prevăzut la alin. (1) orice procedură de executare silită se suspendă de drept.

(5) Sumele prevăzute la alin. (1), plătite în temeiul prezentei ordonanțe de urgență, se actualizează cu indicii prețurilor de consum comunicat de Institutul Național de Statistică.

(6) Procedura de efectuare a plății titlurilor executorii va fi stabilită prin ordin comun al ministrului mediului și schimbărilor climatice și al ministrului finanțelor publice, cu respectarea termenelor prevăzute la alin. (1).

(7) Plățile restante la sumele aferente titlurilor executorii emise până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență și pentru care nu a fost demarată procedura de executare silită se efectuează cu respectarea prevederilor alin. (1)—(6).”

22. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (4) privind principiul separației și echilibrului puterilor în stat, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în fața legii, în art. 21 alin. (1) și (3) privind accesul la justiție și dreptul la un proces echitabil, precum și în art. 148 alin. (2) privind integrarea europeană.

23. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că s-a mai pronunțat asupra textului de lege criticat prin mai multe decizii, dintre care reține Decizia nr. 705 din 27 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 33 din 15 ianuarie 2015, Decizia nr. 133 din 10 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 340 din 19 mai 2015, Decizia nr. 352 din 7 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 535 din 17 iulie 2015 sau Decizia nr. 732 din 29 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 925 din 14 decembrie 2015.

24. În ceea ce privește pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 1 alin. (4) din Constituție, care consacră principiul separației și echilibrului puterilor în stat, Curtea a constatat că aceasta nu poate fi reținută, întrucât, pe de o parte, prin actul normativ criticat, legiuitorul delegat nu refuză aplicarea hotărârilor judecătorești, ci stabilește anumite măsuri pentru punerea în aplicare a acestora, și, pe de altă parte, textele de lege criticate au aplicabilitate exclusiv pentru viitor (a se vedea Decizia nr. 732 din 29 octombrie 2015, menționată mai sus, paragraful 43).

25. Referitor la pretinsa încălcare a art. 16 din Constituție, din perspectiva instituirii unei discriminări în ceea ce privește tratamentul juridic diferit aplicat aceleiași categorii de persoane,

Curtea a reținut că această diferență se justifică în mod obiectiv și rezonabil, având în vedere că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 urmărește un scop legitim — menținerea echilibrului bugetar și respectarea angajamentelor interne asumate în domeniul protecției mediului, și păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și obiectivul avut în vedere — executarea eșalonată a hotărârilor judecătorești în cauză. Ca atare, situația particulară ivită și motivată prin existența unei situații extraordinare este una care reclamă o diferență evidentă de tratament juridic (a se vedea Decizia nr. 133 din 10 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 340 din 19 mai 2015, paragraful 24).

26. Cât privește încălcarea accesului liber la justiție și a dreptului la un proces echitabil, Curtea a reținut că procesul civil parcurge două faze: judecata și executarea silită, aceasta din urmă intervenind în cazul hotărârilor susceptibile de a fi puse în executare cu ajutorul forței de constrângere a statului sau al altor titluri executorii, în măsura în care debitorul nu își execută de bunăvoie obligația. Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că executarea unei hotărâri, indiferent de instanța care a pronunțat-o, trebuie considerată ca parte integrantă a procesului, în sensul art. 6 din Convenție, iar în ipoteza în care autoritățile sunt obligate să acționeze în vederea executării unei hotărâri judecătorești și manifestă abstențiune, această conduită este apreciată ca angajând răspunderea statului, în condițiile art. 6 paragraful 1 din Convenție, obligația statului de a asigura celeritatea procedurilor judiciare fiind una de rezultat (Hotărârea din 29 august 1996, pronunțată în Cauza *Di Pede împotriva Italiei*, paragrafele 20—24, Hotărârea din 26 septembrie 1996, pronunțată în Cauza *Zappia împotriva Italiei*, paragrafele 16—20, și Hotărârea din 19 martie 1997, pronunțată în Cauza *Hornsby împotriva Greciei*, paragraful 40). Prin Hotărârea din 17 iunie 2003, pronunțată în Cauza *Ruianu împotriva României*, paragraful 65, Curtea europeană a reținut că dreptul la justiție, garantat de art. 6 din Convenție, protejează în egală măsură și punerea în executare a hotărârilor judecătorești definitive și obligatorii, care, într-un stat ce respectă preeminența dreptului, nu pot rămâne fără efect în defavoarea uneia dintre părți. Prin urmare, executarea unei

hotărâri judecătorești nu poate fi împiedicată, anulată sau amânată pe o perioadă lungă de timp. În ceea ce privește modalitatea de executare, Curtea a statuat, în jurisprudența sa, că executarea *uno actu* constituie doar o altă modalitate de executare, fără ca acest lucru să însemne că este singura și unica posibilă modalitate de executare care poate fi aplicată (Decizia nr. 705 din 27 noiembrie 2014, paragrafele 36—39). Astfel, legiuitorul poate stabili anumite măsuri, respectiv plata eșalonată a unor sume prevăzute în titluri executorii, sens în care sunt și prevederile art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014, prin care legiuitorul delegat a instituit o măsură de natură să întărească finalitatea procesului judiciar, în sensul că reprezintă un prim pas important al debitorului de a-și executa creanța.

27. Curtea de Justiție a Uniunii Europene a pronunțat, la data de 30 iunie 2016, hotărârile din cauzele C288/14 *Silvia Ciup împotriva Administrației Județene a Finanțelor Publice Timiș* — *Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Timișoara*, și C-200/14 *Silvia Georgiana Câmpean împotriva Administrației Finanțelor Publice a Municipiului Mediaș, devenită Serviciul Fiscal Municipal Mediaș, și a Administrației Fondului pentru Mediu*, în care s-a reținut, în dispozitive, că: „Principiul efectivității trebuie interpretat în sensul că se opune unui sistem de rambursare a sumelor datorate în temeiul dreptului Uniunii și al căror quantum a fost constatat prin decizii judecătorești executorii precum sistemul în discuție în litigiul principal, care prevede o eșalonare pe cinci ani a rambursării acestor sume și care condiționează executarea unor astfel de decizii de disponibilitatea fondurilor încasate în temeiul unei alte taxe, fără ca justițiabilul să dispună de posibilitatea de a constrânge autoritățile publice să își îndeplinească obligațiile dacă acestea nu și le îndeplinesc de bunăvoie.” Cerințele rezultate din aceste hotărâri nu au, însă, relevanță constituțională, ele ținând de obligația legislativului de a edicta norme în sensul hotărârilor Curții de Justiție a Uniunii Europene, astfel încât nu poate fi reținută nici critica referitoare la încălcarea art. 148 alin. (2) din Constituție.

28. În aceste condiții, Curtea nu poate reține încălcarea art. 1 alin. (4), art. 16 alin. (1), art. 21 alin. (1) și (3), precum și a art. 148 alin. (2) din Constituție.

29. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ionuț Răzvan Budulac și de Societatea Hobby House Movers — S.R.L. din București în Dosarul nr. 17.254/300/2016, respectiv Dosarul nr. 9.059/300/2016 ale Judecătoriei Sectorului 2 din București — Secția civilă și constată că prevederile art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 pentru modificarea și completarea unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetare sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Sectorului 2 din București — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 16 martie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Fabian Niculae

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 185

din 21 martie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 202 alin. (1) și art. 223 alin. (1) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 202 alin. (1) și art. 223 alin. (1) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Huseyin Sincar în Dosarul nr. 144/90/2016/a7 al Curții de Apel Pitești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 592 D/2016.

2. La apelul nominal răspunde autorul excepției, prin domnul avocat Ionel Olteanu din cadrul Baroului București. Se constată lipsa celorlalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Curtea ia act de prezența în sală a doamnei Bahtiar Cioroiu, traducător de limbă turcă.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul domnului avocat Ionel Olteanu, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate. În acest sens, se arată că jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului are în vedere legislațiile tuturor statelor contractante, aspect ce justifică un anumit grad de ambiguitate terminologică, cum este și cea a sintagmei „*suspiciune rezonabilă*”. Se susține că, spre deosebire de aceasta, jurisprudența instanțelor supreme, prin urmare și cea a Curții Constituționale, se referă doar la legislația internă, ceea ce îi permite să apeleze la sintagma mult mai exacte, și că, în dreptul intern, sintagma criticată trebuie să capete un caracter obiectiv. Se susține că expresia criticată este neconstituțională, atâta vreme cât legiuitorul național nu oferă acele criterii de determinare care să împiedice abuzul și arbitrariul. Se arată, totodată, că textele criticate subminează libertatea individuală sub pretextul apărării ei. Se mai arată că autoritățile naționale au o marjă de apreciere în implementarea dispozițiilor Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, marjă de apreciere care însă nu trebuie să aducă atingere dreptului garantat. În fine, se susține că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul intern trebuie să se subordoneze, el însuși, Convenției, ceea ce obligă la respectarea standardului calității legii.

5. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată. Se arată că sintagma „*suspiciune rezonabilă*” a fost preluată atât în jurisprudența internă, cât și în doctrină, având sensul de informații sau date apte să convingă o observator independent și imparțial că este posibil ca o persoană să fi săvârșit o infracțiune. Se susține, de asemenea, că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, faptele probatorii care pot justifica o măsură preventivă nu trebuie să fie de același calibru cu probele care se solicită ulterior pentru a demonstra vinovăția făptuitorului, sub aspectul capacității probatorii. Se arată, de

asemenea, că dispozițiile legale criticate presupun o analiză de către judecător a situației de fapt, în fiecare caz în parte, tocmai pentru a evita o privare abuzivă de libertate.

6. În replică, domnul avocat Ionel Olteanu arată că, în jurisprudența instanțelor interne, cu excepția jurisprudenței Curții Constituționale, nu sunt întâlnite situații de aplicare a noțiunii de „*suspiciune rezonabilă*” prin raportare la standardul unui observator obiectiv.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

7. Prin Încheierea din 8 aprilie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 144/90/2016/a7, **Curtea de Apel Pitești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 202 alin. (1) și art. 223 alin. (1) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Huseyin Sincar într-o cauză având ca obiect soluționarea contestațiilor formulate împotriva unei încheieri a judecătorului de cameră preliminară prin care măsura arestării preventive a fost înlocuită cu cea a arestului la domiciliu.

8. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține că sintagma „*suspiciune rezonabilă*” din cuprinsul dispozițiilor art. 202 alin. (1) și art. 223 alin. (1) din Codul de procedură penală nu este definită de legislația în vigoare și că aceasta este lipsită de claritate, precizie și previzibilitate, neîndeplinind, astfel, standardele de calitate a legii impuse atât de prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5), cât și prin jurisprudența Curții Constituționale și prin cea a Curții Europene a Drepturilor Omului. Se face trimitere, în acest sens, la deciziile Curții Constituționale nr. 363 din 7 mai 2015, nr. 495 din 23 iunie 2015 și nr. 603 din 6 octombrie 2015, precum și la Hotărârea din 24 mai 2007 pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Dragotoniu și Militaru-Pidhorni împotriva României*. Se susține că expresia criticată dă naștere la interpretări și aplicări aleatorii, ce au drept consecință încălcarea dispozițiilor convenționale referitoare la dreptul la libertate și la siguranță și la dreptul la un proces echitabil. Se susține că, în aceste condiții de reglementare echivocă, destinatarii normelor juridice criticate nu își pot adapta conduita la cerințele legale și nu pot să prevadă consecințele acesteia, iar instanțele pronunță soluții aleatorii, de natură a crea discriminare între persoane aflate în condiții similare.

9. **Curtea de Apel Pitești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie** arată că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se susține că, în cazul art. 202 alin. (1) din Codul de procedură penală, existența unei suspiciuni rezonabile este condiționată de existența atât a unor probe, cât și a unor indicii temeinice care să indice faptul că suspectul sau inculpatul a săvârșit o infracțiune, pe când, în contextul reglementării de la art. 223 alin. (1) din Codul de procedură penală, suspiciunea rezonabilă este dată doar de existența probelor care să indice aspecte anterior menționate. Se arată că, într-adevăr, Codul de procedură penală nu definește noțiunea de „*suspiciune rezonabilă*” și nici pe cea de „*indicii rezonabile*”, dar că acestea semnifică o puternică credință a organului judiciar că suspectul sau inculpatul a

săvârșit faptele ce fac obiectul urmăririi penale sau al cercetării judecătorești. Se susține, totodată, că sintagma analizată trebuie interpretată prin prisma dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. c) din Convenție, care condiționează reținerea sau arestarea de existența unor motive verosimile de a bănui că persoana acuzată a săvârșit o infracțiune. Se conchide că prevederile art. 202 alin. (1) și art. 223 alin. (1) din Codul de procedură penală respectă exigențele dispozițiilor constituționale și convenționale invocate de autorul excepției.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. **Guvernul** opinează că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 202 alin. (1) din Codul de procedură penală este inadmisibilă, iar excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 223 alin. (1) din Codul de procedură penală este neîntemeiată. Se arată că dispoziția procesuală penală anterior menționată nu face referire, în mod expres, la prevederile art. 202 din Codul de procedură penală, așa cum fac trimitere celelalte articole din Codul de procedură penală ce reglementează măsuri preventive. Pentru acest motiv, se susține că dispozițiile art. 202 din Codul de procedură penală nu sunt aplicabile în prezenta cauză. Cu privire la prevederile art. 223 alin. (1) din Codul de procedură penală, se arată că sintagma criticată este clară și neechivocă, la stabilirea existenței unei suspiciuni rezonabile urmând a fi avute în vedere probele ce stau la baza formării convingerii organului judiciar că suspectul sau inculpatul a săvârșit fapta care constituie elementul material al laturii obiective a infracțiunii.

12. **Avocatul Poporului** opinează că dispozițiile legale criticate sunt constituționale. Se arată că prevederile art. 202 alin. (1) și art. 223 alin. (1) din Codul de procedură penală îndeplinesc cerințele de claritate, precizie și previzibilitate, nefiind de natură a contraveni prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5). Se face trimitere la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, spre exemplu, la hotărârile din 25 mai 1993, 24 mai 2007 și 20 ianuarie 2009, pronunțate în cauzele *Kokkinakis împotriva Greciei*, *Dragotoniou și Militaru-Pidhorni împotriva României* și *Sud Fondi și alții împotriva Italiei*, prin care instanța europeană a remarcat că, drept consecință logică a principiului conform căruia legile trebuie să fie de aplicabilitate generală, formularea actelor normative nu este întotdeauna exactă, folosirea unor caracterizări generale fiind preferată unor liste exhaustive, că interpretarea acestor norme depinde de practică și nu încapă îndoială că instanțele interne sunt cele mai în măsură să examineze și să interpreteze legislația națională și că o astfel de interpretare nu este, în sine, incompatibilă cu art. 7 din Convenție. Se susține, de asemenea, că dispozițiile legale criticate oferă garanțiile specifice dreptului la un proces echitabil și că acestea se aplică tuturor persoanelor aflate în ipotezele juridice reglementate, nefiind de natură a contraveni prevederilor art. 16 din Legea fundamentală.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 202 alin. (1) și art. 223 alin. (1) din Codul de procedură penală, care au următorul cuprins:

— Art. 202 alin. (1): *„Măsurile preventive pot fi dispuse dacă există probe sau indicii temeinice din care rezultă suspiciunea rezonabilă că o persoană a săvârșit o infracțiune și dacă sunt necesare în scopul asigurării bune desfășurări a procesului penal, al împiedicării sustragerii suspectului ori a inculpatului de la urmărirea penală sau de la judecată ori al prevenirii săvârșirii unei alte infracțiuni.”;*

— Art. 223 alin. (1): *„Măsura arestării preventive poate fi luată de către judecătorul de drepturi și libertăți, în cursul urmăririi penale, de către judecătorul de cameră preliminară, în procedura de cameră preliminară, sau de către instanța de judecată în fața căreia se află cauza, în cursul judecății, numai dacă din probe rezultă suspiciunea rezonabilă că inculpatul a săvârșit o infracțiune și există una dintre următoarele situații:*

a) *inculpatul a fugit ori s-a ascuns, în scopul de a se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată, ori a făcut pregătiri de orice natură pentru astfel de acte;*

b) *inculpatul încearcă să influențeze un alt participant la comiterea infracțiunii, un martor ori un expert sau să distrugă, să altereze, să ascundă ori să sustragă mijloace materiale de probă sau să determine o altă persoană să aibă un astfel de comportament;*

c) *inculpatul exercită presiuni asupra persoanei vătămate sau încearcă să realizeze o înțelegere frauduloasă cu aceasta;*

d) *există suspiciunea rezonabilă că, după punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva sa, inculpatul a săvârșit cu intenție o nouă infracțiune sau pregătește săvârșirea unei noi infracțiuni.”*

16. Se susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) referitoare la calitatea legii și ale art. 16 referitoare la egalitatea în drepturi, precum și dispozițiilor art. 5 și art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale cu privire la dreptul la libertate și la siguranță și la dreptul la un proces echitabil.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, într-adevăr, nu există o definiție legală a noțiunii de „suspiciune rezonabilă”. Cu toate acestea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a explicat, în jurisprudența sa, la care face trimitere și jurisprudența Curții Constituționale a României, sensul sintagmei criticate, care, de altfel, este analizată și explicată și în doctrina românească.

18. Astfel, prin Hotărârea din 22 mai 2014, pronunțată în Cauza *Ilgar Mammadov împotriva Azerbaidjanului*, paragraful 88, Hotărârea din 30 august 1990, pronunțată în Cauza *Fox, Campbell și Hartley împotriva Regatului Unit*, paragraful 32, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că existența unor „suspiciuni rezonabile” că a fost comisă o infracțiune presupune fapte sau informațiile capabile să convingă un observator obiectiv că persoana urmărită sau judecată penal poate să fi comis infracțiunea, dar că ceea ce poate fi considerat „rezonabil” depinde de aspectele cauzei. Această abordare constituie, de fapt, o aplicare a dispozițiilor art. 5 paragraful 1 lit. c) din Convenție, care admit că o persoană poate fi privată de libertate atunci când există motive verosimile că aceasta a săvârșit o infracțiune. În același sens, este și Decizia Curții Constituționale nr. 381 din 7 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 528 din 14 iulie 2016, paragraful 24, prin care s-a reținut că folosirea sintagmei anterior analizate, în contextul reglementării dispunerii înlocuirii măsurii controlului judiciar cu cea a arestării preventive, conform dispozițiilor art. 223 alin. (1) lit. d) raportat la art. 215 alin. (7) din Codul de procedură penală, nu este de natură a încălca prezumția de nevinovăție a persoanei în privința căreia este dispusă această măsură preventivă.

19. Referitor la semnificația sintagmei criticate, Curtea constată că noțiunea de „suspiciune rezonabilă” trebuie

analizată în strânsă corelație cu cea de „bănuială rezonabilă”, întrucât măsurile preventive, mai puțin reținerea, pot fi dispuse numai față de suspect sau față de inculpat. În acest sens, conform dispozițiilor art. 305 alin. (3) din Codul de procedură penală, dobândirea calității de suspect este condiționată de normele procesual penale, de un anumit nivel al probațiunii, acela al existenței unei bănuieli rezonabile că persoana în cauză a săvârșit fapta care face obiectul urmăririi penale. De asemenea, dobândirea calității de inculpat este condiționată, conform art. 309 alin. (1) din Codul de procedură penală, de existența unor probe din care să rezulte că infracțiunea pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală a fost săvârșită de respectiva persoană. În mod evident, bănuiala rezonabilă formată pe baza unor astfel de probe nu trebuie să aibă aceeași forță cu cele care determină condamnarea. Spre deosebire de probele care stau la baza unei condamnări, care trebuie să fie de necombătut și din care trebuie să rezulte, dincolo de orice îndoială rezonabilă, concluzia săvârșirii de către inculpat a infracțiunii pentru care este judecat, standardul de probațiune necesar dobândirii calităților procesuale mai sus menționate și dispunerii măsurilor preventive este cel al capacității de a determina formarea unei bănuieli sau a unei „suspiciuni”. Aceasta din urmă trebuie să fie însă „rezonabilă”. Cum noțiunea de „rezonabil” nu beneficiază de o definiție specifică dreptului penal sau celui procesual penal, Curtea reține că legiuitorul a avut în vedere sensul comun, propriu al termenului. Prin urmare, sensul sintagmei „suspiciune rezonabilă” semnifică existența unor probe pe baza cărora, recurgând la un raționament echilibrat, firesc, lipsit de exagerări, să poată fi desprinsă concluzia plauzibilă că suspectul sau inculpatul a săvârșit o infracțiune.

20. Având în vedere aceste considerente, Curtea reține că atât destinatarii legii procesual penale, cât și organele chemate să o aplice pot determina sensul noțiunii de „suspiciune rezonabilă”, sintagmă al cărei conținut concret va fi stabilit, conform celor reținute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și de Curtea Constituțională, în funcție de circumstanțele fiecărei cauze. Pentru acest motiv, expresia criticată îndeplinește cerințele de claritate, precizie și previzibilitate specifice standardului calității legii, impus de dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție. Referitor la respectarea exigențelor prevederilor constituționale anterior menționate, Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa, că o lege îndeplinește condițiile calitative impuse atât de Constituție, cât și de Convenție, numai dacă este enunțată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de aceasta, astfel încât, apelând, la nevoie, la consiliere de specialitate în materie, el să fie capabil să prevadă, într-o

24. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Huseyin Sincar în Dosarul nr. 144/90/2016/a7 al Curții de Apel Pitești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și constată că dispozițiile art. 202 alin. (1) și art. 223 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Pitești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 21 martie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă și să își corecteze conduita (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 259 din 5 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 629 din 17 august 2016, paragrafele 17 și 18).

21. Pentru aceleași considerente nu poate fi reținută nici pretinsa încălcare, prin prevederile art. 202 alin. (1) și art. 223 alin. (1) din Codul de procedură penală, a dispozițiilor constituționale ale art. 16, determinată de o posibilă aplicare arbitrară și, în consecință, diferită a textelor criticate unor persoane aflate în situații juridice identice, în lipsa unor justificări obiective și rezonabile. În acest sens, instanța de contencios constituțional a statuat, în repetate rânduri, că principiul nediscriminării presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite, motiv pentru care el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 545 din 28 aprilie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 473 din 6 iulie 2011).

22. De asemenea nu poate fi reținută încălcarea, sub forma dispunerii, în mod arbitrar, a măsurii arestării preventive, conform dispozițiilor art. 202 alin. (1) și art. 223 alin. (1) din Codul de procedură penală, a prevederilor art. 5 din Convenție, ce reglementează dreptul la libertate și la siguranță, care prevede, printre altele, la paragraful 1 lit. c), că o persoană poate fi arestată sau reținută în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a se bănuși că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice ale necesității de a-l împiedica să săvârșască o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia.

23. În ceea ce privește pretinsa încălcare, prin textele criticate, a dispozițiilor art. 6 din Convenție referitoare la dreptul la un proces echitabil, Curtea reține că aspectul determinării caracterului rezonabil al îndoielii, la care prevederile art. 202 alin. (1) și art. 223 alin. (1) din Codul de procedură penală fac referire, în funcție de circumstanțele fiecărei cauze, nu este de natură a încălca garanțiile specifice acestui drept fundamental. Cu privire la respectarea dispozițiilor convenționale ale art. 6, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că aprecierea preliminară a datelor din dosar nu poate semnifica o influență asupra deciziei finale, ceea ce interesează fiind ca această apreciere finală să se facă la momentul luării hotărârii și să se bazeze pe elementele dosarului și pe dezbaterile din ședința de judecată (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 6 iunie 2000, pronunțată în Cauza *Morel împotriva Franței*, paragraful 45).

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 197

din 23 martie 2017

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 87 alin. (1)
din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate
dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 87 alin. (1) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, excepție ridicată de Ovidiu Răchită în Dosarul nr. 572/108/2016 al Tribunalului Arad — Secția I civilă, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 744 D/2016.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată. Se susține că situația unei persoane condamnate care dobândește, în condiții de detenție, venituri ca urmare a muncii prestate este diferită de cea a persoanelor aflate în stare de libertate și care încasează venituri salariale, motiv pentru care legiuitorul poate să instituie reguli diferite de repartizare a unor astfel de venituri, fără a încălca, în acest fel, principiul egalității în drepturi.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 5 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 572/108/2016, **Tribunalul Arad — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 87 alin. (1) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal**, excepție ridicată de Ovidiu Răchită într-un dosar ce are ca obiect soluționarea unei acțiuni, prin care se solicită, printre altele, restructurarea modului de repartizare a veniturilor realizate în calitate de persoană condamnată, în sensul creșterii sumelor aferente pensiei de întreținere datorate de către aceste persoane.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că modul de distribuire a veniturilor persoanelor aflate în executarea unor pedepse privative de libertate, conform dispozițiilor art. 87 alin. (1) din Legea nr. 254/2013, nu ține cont de nevoia asigurării pensiei alimentare minorilor aflați în întreținerea acestora, fiind de natură a discrimina aceste persoane minore în raport cu minorii ai căror părinți se află în stare de libertate, că algoritmul de calcul criticat împiedică instanțele să acorde minorilor în cauză dreptul integral la pensie alimentară, că insuficiența pensiei alimentare supune persoanele minore aflate în îngrijire la un regim similar torturii, că aceleași texte criticate împiedică persoana condamnată să apere interesele minorilor pe care îi are în întreținere și că lipsa pensiei alimentare este de natură a încălca viața intimă, familială și privată. Se susține, de asemenea, că persoanele minore a căror pensie alimentară nu poate fi asigurată sunt lipsite de accesul la învățătură și la cultură, întrucât nu dispun de resurse necesare pentru a-și acoperi cheltuielile cu școlarizarea și pentru a-și achiziționa bilete la evenimente culturale, și că sunt private de dreptul la ocrotirea sănătății, întrucât nu își pot achiziționa bunurile care să le asigure igiena personală și hrana. Se mai arată că pentru a-și îndeplini obligațiile părintești persoana căreia îi sunt aplicabile dispozițiile art. 87 alin. (1) din Legea nr. 254/2013 este obligată să muncească până la extenuare, muncă similară sclaviei, că norma juridică anterior menționată încalcă dreptul de proprietate privată al minorilor aflați în întreținerea persoanelor deținute și că nivelul de trai al minorilor este, în acest fel, amplu afectat.

6. **Tribunalul Arad — Secția I civilă** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se susține, în acest sens, că repartizarea veniturilor, conform procentelor prevăzute la art. 87 alin. (1) din Legea nr. 254/2013, a fost stabilită tocmai având în vedere calitatea de persoană deținută a titularului acestora. Se susține că persoanele care se află în executarea unei pedepse penale privative de libertate nu pot beneficia, în mod liber, de veniturile pe care le obțin din munca prestată.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se face trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 1.035 din 13 noiembrie 2007 și, totodată, se arată că legiuitorul, acolo unde a fost cazul, pentru asigurarea unui regim de protecție și pentru această categorie de persoane, a prevăzut, în mod expres și limitativ, cazurile în care sunt aplicabile dispozițiile de drept comun privind munca, dar, cu

toate acestea, faptul că unele dispoziții privind munca sunt aplicabile în mod corespunzător și în cazul muncii prestate de către persoanele condamnate nu poate să determine calificarea drept venituri salariale a beneficiilor muncii prestate de către această categorie de persoane, beneficiile fiind în așa fel organizate încât să favorizeze atitudinea pozitivă a acestor persoane față de muncă și pentru a facilita reintegrarea lor socială ulterior executării pedepsei.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 87 alin. (1) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 514 din 14 august 2013, care au următorul cuprins: „*Veniturile prevăzute la art. 86 se încasează de către administrația penitenciarului în care se află persoana condamnată și se repartizează după cum urmează: a) 40% din venit revine persoanei condamnate, care poate folosi pe durata executării pedepsei privative de libertate 90% din acesta, iar 10% se consemnează pe numele său, la Trezoreria Statului, urmând să fie încasat în momentul punerii în libertate;*

b) 60% din venit revine administrației penitenciarului, constituind venituri proprii care se încasează, se contabilizează și se utilizează potrivit dispozițiilor legale privind finanțele publice.”

12. Se susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) referitoare la statutul social și

demnitatea umană, art. 11 cu privire la dreptul internațional și dreptul intern, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 20 referitoare la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 referitoare la accesul liber la justiție, art. 22 alin. (1) și (2) cu privire la dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare, art. 26 referitoare la viața intimă, familială și privată, art. 32 cu privire la dreptul la învățătură, art. 33 referitoare la accesul la cultură, art. 34 privind dreptul la ocrotirea sănătății, art. 42 referitoare la interzicerea muncii forțate, art. 44 cu privire la dreptul de proprietate privată, art. 47 referitoare la nivelul de trai, art. 48 alin. (1) privind familia, art. 49 privind protecția copiilor și a tinerilor, art. 52 referitoare la dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică și ale art. 53 cu privire la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. De asemenea, se mai invocă încălcarea dispozițiilor art. 1 privind dreptul la viață, art. 3 referitoare la interzicerea torturii, art. 4 cu privire la interzicerea sclaviei și a muncii forțate, art. 6 referitoare la dreptul la un proces echitabil, art. 8 privind dreptul la respectarea vieții private și de familie, art. 13 cu privire la dreptul la un recurs efectiv și art. 14 referitoare la interzicerea discriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și prevederilor art. 1 și 2 din Protocolul nr. 1 la Convenție cu privire la protecția proprietății și la dreptul la instruire.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că aceasta nu cuprinde veritabile critici de neconstituționalitate, ci are în vedere efectele concrete ale aplicării dispozițiilor legale criticate, în coroborare cu dispozițiile art. 513 și următoarele din Codul civil, ce reglementează obligația de întreținere, aplicare făcută având în vedere eventualele obligații de întreținere pe care autorul excepției le are față de persoane minore.

14. Or, conform prevederilor art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, „*Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată (...)*”. Pentru aceste considerente, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate invocată în prezenta cauză este inadmisibilă.

15. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 87 alin. (1) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, excepție ridicată de Ovidiu Răchită în Dosarul nr. 572/108/2016 al Tribunalului Arad — Secția I civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Arad — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 23 martie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 207

din 30 martie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 100 alin. (2)—(4) din Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procurorul Iuliana Nedelcu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 100 alin. (2)—(4) din Codul penal, excepție ridicată de Ainăld Gabi Mihăilescu în Dosarul nr. 2.003/89/2015 al Tribunalului Vaslui — Secția civilă, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 792 D/2016.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată. Se face trimitere atât la Decizia Curții Constituționale nr. 1.037 din 14 iulie 2011, cât și la Decizia Curții Constituționale nr. 595 din 1 octombrie 2015 și se propune menținerea acestei jurisprudențe, arătându-se că nu au intervenit elemente noi, de natură a determina un reviriment jurisprudențial.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 19 aprilie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 2.003/89/2015, **Tribunalul Vaslui — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 100 alin. (2)—(4) din Codul penal**, excepție de neconstituționalitate ridicată de Ainăld Gabi Mihăilescu într-un dosar ce are ca obiect soluționarea unei cereri referitoare la pretenții civile, formulate într-o cauză în care petentul este o persoană cu dizabilități, condamnată la executarea unei pedepse cu închisoarea.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile art. 100 alin. (2)—(4) din Codul penal creează discriminare între persoanele care suferă de handicap grav, condamnate la pedepse penale privative de libertate, care nu sunt apte de muncă, și cele sănătoase, întrucât dau posibilitatea acestora din urmă să obțină o reducere a pedepsei și recompense, prin luarea în considerare a zilelor de muncă, drept pe care persoanele deținute lipsite de capacitate de muncă nu pot să îl exercite. De asemenea, se susține existența unei discriminări între persoanele cu handicapuri grave, care execută pedepse cu închisoarea, și condamnații care au împlinit vârsta de 60 de ani și care pot fi eliberați condiționat după

efectuarea a cel puțin jumătate, respectiv o treime, din durata pedepsei. Se conchide că, în acest fel, regimul juridic de detenție a persoanelor cu handicap grav este unul mai sever decât cel al persoanelor care au împlinit vârsta de 60 de ani și că se impune regândirea textelor criticate, prin reglementarea situației persoanelor cu handicap grav în mod similar situației persoanelor prevăzute la art. 100 alin. (2) din Codul penal.

6. **Tribunalul Vaslui — Secția civilă** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se susține că prevederile art. 100 alin. (2)—(4) din Codul penal nu contravin dispozițiilor art. 16 alin. (1) și art. 50 din Constituție, întrucât, pe de o parte, reclamantul nu se află în situația juridică reglementată la art. 100 alin. (2) din Codul penal, acesta neavând vârsta de 60 de ani, iar, pe de altă parte, legiuitorul a prevăzut posibilitatea reducerii pedepselor, adaptând reglementarea și la cazul persoanelor cu handicap grav.

7. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se face trimitere, în acest sens, la considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 1.037 din 14 iulie 2011.

9. **Avocatul Poporului** susține că prevederile art. 100 alin. (2)—(4) din Codul penal sunt constituționale. Sunt aduse ca argumente considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 595 din 1 octombrie 2015. Se susține, totodată, că autorul excepției invocă necesitatea completării textelor criticate, atribuție ce aparține Parlamentului, conform art. 61 din Constituție, ca unică autoritate legiuitoare a țării.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 100 alin. (2)—(4) din Codul penal, care au următorul cuprins: „(2) În cazul condamnatului care a împlinit vârsta de 60 de ani, se poate dispune liberarea condiționată, după executarea efectivă a jumătate din durata pedepsei, în cazul închisorii ce nu depășește 10 ani, sau a cel puțin două

treimi din durata pedepsei, în cazul închisorii mai mari de 10 ani, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în alin. (1) lit. b)—d).

(3) În calculul fracțiunilor de pedeapsă prevăzute în alin. (1) se ține seama de partea din durata pedepsei ce poate fi considerată, potrivit legii, ca executată pe baza muncii prestate. În acest caz, liberarea condiționată nu poate fi dispusă înainte de executarea efectivă a cel puțin jumătate din durata pedepsei închisorii, când aceasta nu depășește 10 ani, și a cel puțin două treimi, când pedeapsa este mai mare de 10 ani.

(4) În calculul fracțiunilor de pedeapsă prevăzute în alin. (2) se ține seama de partea din durata pedepsei ce poate fi considerată, potrivit legii, ca executată pe baza muncii prestate. În acest caz, liberarea condiționată nu poate fi dispusă înainte de executarea efectivă a cel puțin o treime din durata pedepsei închisorii, când aceasta nu depășește 10 ani, și a cel puțin jumătate, când pedeapsa este mai mare de 10 ani.”

13. Se susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 16 alin. (1) cu privire la egalitatea în drepturi și ale art. 50 referitoare la protecția persoanelor cu handicap.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prevederile art. 100 alin. (3)—(4) din Codul penal au mai fost supuse controlului de constituționalitate, prin raportare la critici de neconstituționalitate similare, Curtea pronunțând, în acest sens, Decizia nr. 595 din 1 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 876 din 24 noiembrie 2015, prin care a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate.

15. Prin Decizia nr. 595 din 1 octombrie 2015, paragrafele 12—19, Curtea a constatat că prevederile art. 100 alin. (3) și (4) din Codul penal reglementează fracțiunile din pedeapsa închisorii, ce trebuie executate, pentru ca persoana condamnată să poată fi liberată condiționat. În aceste condiții, dispozițiile art. 100 alin. (3) și (4) din Codul penal prevăd că în calculul fracțiunilor de pedeapsă prevăzute la alin. (1) și (2) ale acestui articol se ține seama de partea din durata pedepsei ce poate fi considerată, potrivit legii, ca executată pe baza muncii prestate. În acest sens, art. 78 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 514 din 14 august 2013, reglementează dreptul la muncă al persoanelor condamnate, arătând că acestora li se poate cere să muncească, în raport cu tipul regimului de executare, ținându-se seama de calificarea, deprinderile și aptitudinile acestora, de vârstă, starea de sănătate, măsurile de siguranță, precum și de programele destinate sprijinirii formării profesionale a acestora.

16. Curtea a reținut, totodată, că prevederile art. 78, anterior citat, sunt aplicate în coroborare cu dispozițiile capitolului VI — „Munca prestată de persoanele condamnate la pedeapsă privative de libertate”, al titlului III — „Executarea pedepselor privative de libertate”, art. 83—88, din aceeași lege, care prevăd regimul de prestare a muncii, munca prestată în cazuri speciale, durata muncii prestate, plata muncii prestate, repartizarea veniturilor și recuperarea pagubelor. Astfel, art. 83 alin. (1) din Legea nr. 254/2013 prevede că munca persoanelor condamnate în penitenciare se realizează: în regim de prestări de servicii pentru persoane fizice sau persoane juridice, în interiorul ori exteriorul penitenciarului; în regie proprie; pentru activități cu caracter gospodăresc necesare penitenciarului; în caz de calamitate; în caz de voluntariat; și în alte cazuri, în condițiile legii. De asemenea, dispozițiile art. 85 și art. 86 din Legea

nr. 254/2013 stabilesc că durata muncii prestate este cea reglementată prin legislația muncii și că veniturile realizate de persoanele condamnate pentru munca prestată nu constituie venituri salariale și se impozitează potrivit prevederilor legale care reglementează impunerea veniturilor realizate de persoanele fizice. Totodată, capitolul VII, art. 89—94, din Legea nr. 254/2013 reglementează participarea persoanelor condamnate la activități educative, de asistență psihologică și asistență socială, instruirea școlară, învățământul universitar și formarea profesională a persoanelor condamnate. În aceste condiții, art. 94 conține dispoziții speciale privind persoanele condamnate care prezintă dizabilități, stabilind la alin. (1) că Administrația Națională a Penitenciarelor și administrația penitenciarului dispun măsuri specifice pentru protecția sănătății fizice și psihice a unor astfel de persoane. Conform alin. (2) al art. 94, persoanelor condamnate care prezintă dizabilități li se asigură condiții pentru participarea la activități educative, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială, moral-religioase adecvate nevoilor și personalității lor, în funcție de opțiunile și aptitudinile lor. Capitolul VIII din Legea nr. 254/2013 reglementează liberarea condiționată, art. 95 din lege condiționând liberarea condiționată a persoanei condamnate înainte de executarea în întregime a pedepsei privative de libertate de îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 99 și art. 100 din Codul penal.

17. În aplicarea dispozițiilor penale anterior referite, care constituie din acest punct de vedere legea generală în materie, prevederile art. 96 din Legea nr. 254/2013 reglementează modul de calcul al părții din durata pedepsei care este considerată ca executată pe baza muncii prestate și/sau a instruirii școlare și formării profesionale. Potrivit alin. (1) al acestui articol, în forma aplicabilă autorului excepției, pedeapsa care este considerată ca executată pe baza muncii prestate sau a instruirii școlare și formării profesionale, în vederea acordării liberării condiționate, se calculează după cum urmează: a) în cazul în care se prestează o muncă remunerată, se consideră 5 zile executate pentru 4 zile de muncă; b) în cazul în care se prestează o muncă neremunerată, se consideră 4 zile executate pentru 3 zile de muncă; c) în cazul în care munca este prestată pe timpul nopții, se consideră 3 zile executate pentru două nopți de muncă; d) în cazul participării la cursurile de școlarizare pentru formele de învățământ general obligatoriu, se consideră 30 de zile executate pentru absolvirea unui an școlar; e) în cazul participării la cursurile de calificare ori recalificare profesională, se consideră 20 de zile executate pentru absolvirea unui curs de calificare ori recalificare profesională; f) în cazul elaborării de lucrări științifice publicate sau invenții și inovații brevetate, se consideră 30 de zile executate, pentru fiecare lucrare științifică sau invenție și inovație brevetate. Potrivit alin. (2) al aceluiași text, reducerea fracțiunii de pedeapsă care este considerată ca executată pe baza muncii prestate sau a instruirii școlare și formării profesionale nu poate fi revocată.

18. Prin urmare, Curtea a constatat că atât prestarea unei munci de către persoanele condamnate la pedeapsa închisorii, în condițiile dispozițiilor art. 83—88 din Legea nr. 254/2013, cât și participarea acestora la activități educative, de asistență psihologică și asistență socială, instruirea școlară, învățământul universitar și formarea profesională, precum și luarea în calcul a duratei acestor activități cu prilejul acordării liberării condiționate, potrivit art. 100 din Codul penal, după algoritmul prevăzut la art. 96 din Legea nr. 254/2013, reprezintă beneficii acordate de legiuitor, în condițiile legii, persoanelor condamnate

apte să desfășoare asemenea activități. Astfel, persoanele condamnate inapte de muncă pot beneficia de dispozițiile art. 95 coroborate cu cele ale art. 96 alin. (1) lit. d)—f) din Legea nr. 254/2013, care, în forma aplicabilă autorului excepției, echivalează absolvirea unui an universitar cu 30 de zile executate din pedeapsa închisorii, absolvirea unui curs de calificare ori recalificare profesională cu 20 de zile executate din pedeapsa închisorii, iar elaborarea fiecărei lucrări științifice și a fiecărei invenții și inovații brevetate cu 30 de zile executate din pedeapsa închisorii.

19. Din economia reglementării, Curtea a reținut că legiuitorul a reglementat cazuri de reducere a pedepsei de care pot beneficia și persoane inapte de muncă, adaptând practic reglementarea și la situația persoanelor cu handicap. Așa fiind, Curtea a constatat că prevederile art. 100 alin. (3) și (4) din Codul penal nu contravin dispozițiilor constituționale ale art. 50 referitoare la protecția persoanelor cu handicap.

20. De asemenea, Curtea a reținut că, în ceea ce privește principiul egalității în drepturi, a statuat în repetate rânduri în jurisprudența sa că acesta presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice (Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994). Totodată, Curtea a statuat că art. 16 din Constituție vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor (Decizia nr. 53 din 19 februarie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 3 aprilie 2002, Decizia nr. 1.615 din 20 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 8 februarie 2012, și Decizia nr. 323 din 30 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 467 din 29 iunie 2015). În aceste condiții, acordarea de către legiuitor a unor beneficii legale persoanelor condamnate nu este de natură a crea discriminare (a se vedea Decizia nr. 484 din 23 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial

23. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ainăld Gabi Mihăilescu în Dosarul nr. 2.003/89/2015 al Tribunalului Vaslui — Secția civilă și constată că dispozițiile art. 100 alin. (2)—(4) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Vaslui — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 30 martie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

al României, Partea I, nr. 603 din 10 august 2015). Aceste considerente sunt valabile și în privința persoanelor care sunt apte să beneficieze de prevederile art. 100 alin. (3) și (4) din Codul penal și a celor care nu au aptitudinile fizice necesare pentru a se prevala de dispozițiile legale anterior referite.

21. Pentru aceste motive, Curtea a constatat că textele criticate nu contravin dispozițiilor art. 16 din Constituție.

22. Analizând considerentele deciziei anterior citate, Curtea reține că ele sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, și cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 100 alin. (2) din Codul penal. Astfel, persoanele care se află în cursul executării unei pedepse privative de libertate, care au împlinit vârsta de 60 de ani, se află într-o situație diferită de cea a persoanelor care suferă de un handicap sau de o boală ce nu le permite să presteze o muncă remunerată, diferență dată de nevoile de asigurare a integrității fizice și psihice specifice vârstei anterior menționate. Acestea din urmă sunt de natură a justifica reglementarea, în favoarea persoanelor prevăzute la art. 100 alin. (2) din Codul penal, a unui beneficiu referitor la modalitatea de executare a unor fracțiuni ale unor pedepse privative de libertate dispuse în privința lor. Mai mult, așa cum s-a reținut prin Decizia nr. 595 din 1 octombrie 2015, legiuitorul a prevăzut, la art. 95 și art. 96 alin. (1) lit. d)—f) din Legea nr. 254/2013, cazuri de reducere a pedepsei de care pot beneficia și persoane inapte de muncă, referitoare la participarea de către condamnat la cursurile de școlarizare pentru formele de învățământ general obligatoriu, la participarea sa la cursuri de calificare ori recalificare profesională și la elaborarea de lucrări științifice publicate sau invenții brevetate. De altfel, conform jurisprudenței Curții Constituționale, principiul egalității nu interzice reguli specifice, în cazul unei diferențe de situații, iar egalitatea formală ar conduce la aceeași regulă, în ciuda diferenței de situații, ceea ce arată că inegalitatea reală, care rezultă din această diferență, poate justifica reguli distincte, în funcție de scopul legii care le conține. Tocmai de aceea, instanța de contencios constituțional a constatat că, în măsura în care egalitatea nu este naturală, faptul de a o impune ar însemna instituirea unei discriminări (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 107 din 1 noiembrie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 85 din 26 aprilie 1996).

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 209

din 30 martie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 69 alin. (4) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Iuliana Nedelcu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 69 alin. (4) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, excepție ridicată de Judecătoria Sectorului 5 București — Secția I penală, din oficiu, în Dosarul nr. 5.607/302/2016, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 979 D/2016.

2. La apelul nominal răspunde partea Vlad Papazul, prezentă personal. Lipsește cealaltă parte. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul părții prezente, care susține că textul criticat este neconstituțional, întrucât condiționează exercitarea dreptului la vizite intime de plata sumelor de bani necesare pentru plata taxelor notariale.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată. Se arată că exercitarea dreptului la viață intimă, în cazul persoanelor condamnate, a căror existență se desfășoară o bună bucată de timp într-un mediu închis, nu poate fi făcută în aceleași condiții cu exercitarea aceluiași drept în cazul persoanelor libere. Se susține, prin urmare, că dreptul anterior menționat de către persoanele aflate în detenție este exercitat în condiții specifice cadrului în care vizitele intime urmează să se desfășoare. Se arată, de asemenea, că există o egalitate creată prin lege și o egalitate creată în cadrul legii și că legiuitorul a creat o stare de drept care să asigure persoanelor aflate în situații identice condiții identice de exercitare, creând o situație de egalitate în lege și prin lege. Se mai susține că taxa notarială pentru o astfel de procedură este una modică, neexistând o discriminare bazată pe avere între persoanele care trebuie să o plătească și cele care își pot exercita dreptul la vizită intimă fără a plăti o astfel de sumă și că, dimpotrivă, conform art. 70 din Legea nr. 254/2013, persoanele condamnate pot obține venituri din munca prestată în penitenciar și pot să primească bani din partea membrilor familiei sau a altor persoane, bani care pot fi folosiți pentru plata de taxe notariale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 13 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 5.607/302/2016, **Judecătoria Sectorului 5 București — Secția I penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția**

de neconstituționalitate a prevederilor art. 69 alin. (4) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, excepție ridicată din oficiu într-un dosar ce are ca obiect soluționarea unei plângeri formulate împotriva măsurilor privative de libertate la exercitarea dreptului la vizită intimă, prevăzut la art. 69 din Legea nr. 254/2013, în timpul arestului preventiv.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține că dispozițiile art. 69 din Legea nr. 254/2013 sunt excesive, prin condiționarea exercitării dreptului la vizită intimă de existența unei declarații pe propria răspundere, autenticată notarial, prin care să fie făcută dovada existenței unei relații de parteneriat. Se susține că scopul urmărit de legiuitor prin impunerea acestei condiții poate fi atins și printr-o simplă declarație pe proprie răspundere a persoanei aflate în detenție, semnată sau dată în fața unui funcționar public din cadrul penitenciarului ori în fața judecătorului de supraveghere a privării de libertate de la respectivul penitenciar, declarații ce pot fi făcute fără plata unei sume de bani. Se arată că textul criticat creează inegalitate între persoanele deținute, acordându-le posibilitatea de a-și exercita dreptul la vizită intimă în funcție de avere, criteriu de discriminare prevăzut la art. 4 alin. (2) din Constituție.

7. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se arată, mai întâi, că, în mod corect, având în vedere argumentele formulate în susținerea excepției, dispozițiile art. 69 alin. (4) din Legea nr. 254/2013 ar fi trebui raportate la prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție, întrucât acestea sunt cele care prevăd egalitatea în drepturi, art. 4 alin. (2) din Legea fundamentală nefăcând decât să enumere criteriile de discriminare. Se susține însă că principiul egalității nu înseamnă uniformitate și că acesta este încălcat doar atunci când la situații egale este aplicat un regim juridic diferit, fără o motivare obiectivă și rezonabilă. Se observă, în acest sens, că dreptul prevăzut la art. 69 din Legea nr. 254/2013 este acordat, în mod egal, tuturor persoanelor aflate în ipoteza normei juridice, fără privilegii și fără discriminări, și că impunerea unor taxe în vederea exercitării acestui drept nu este de natură a afecta egalitatea în drepturi astfel asigurată. Se face trimitere la jurisprudența Curții Constituționale în domeniul taxelor judiciare de timbru, respectiv la Decizia nr. 391 din 26 aprilie 2012.

9. **Avocatul Poporului** susține că prevederile art. 69 alin. (4) din Legea nr. 254/2013 sunt neconstituționale. Se susține că a condiționa acordarea dreptului la vizită intimă de dovedirea relației de parteneriat prin declarație pe propria răspundere, autenticată de notar, nu apare ca fiind necesar într-o societate democratică și nici nu este aplicată în mod nediscriminatoriu, nefiind justificat de necesitatea realizării scopului educativ al pedepselor. Prin urmare, condiționarea criticată nu este proporțională cu scopul legitim urmărit, fiind de natură a încălca

dreptul la viață intimă, familială și privată, prevăzut la art. 26 din Constituție, precum și prevederile constituționale ale art. 4 alin. (2), care garantează egalitatea între cetățeni. În acest sens, se arată că, prin Hotărârea din 9 octombrie 2008, pronunțată în Cauza *Moiseyev împotriva Rusiei*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut încălcarea art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, motivată de restrângerea nejustificată a vizitelor familiei în penitenciare. Într-o altă speță, Comisia Europeană a Drepturilor Omului a constatat că este deosebit de important pentru deținuți să mențină și să dezvolte legături de familie pentru a suporta mai bine viața în închisoare și a fi pregătiți în vederea reinsertiei sociale (Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 22 octombrie 1997, pronunțată în Cauza *E.L.H și P.B.H împotriva Regatului Unit*). Se mai arată că respectarea dreptului la viață intimă, familială și privată impune autorităților statului atât obligații negative, urmărind apărarea individului împotriva oricărui ingerință arbitrară a puterii publice în exercitarea prerogativelor ce asigură însuși conținutul acestui drept, cât și obligații pozitive, inerente asigurării respectului efectiv al vieții de familie, care pot implica și necesitatea adoptării de măsuri de protecție a vieții private, chiar cu privire la relațiile dintre indivizi. Așa fiind, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, în Hotărârea din 22 ianuarie 2000, pronunțată în Cauza *Ignaccolo-Zenide împotriva României*, că autoritățile statului trebuie să se doteze cu un arsenal juridic adecvat și suficient care să aibă ca scop îndeplinirea acestor obligații pozitive ce le revin, în temeiul art. 8 din Convenție. În aceste condiții, se conchide că soluția legislativă supusă controlului de constituționalitate, ce limitează într-o manieră nejustificată dreptul la vizită intimă al persoanei condamnate, nu întrunește exigențele constituționale ale art. 26 alin. (1) care obligă autoritățile publice să respecte și să ocrotească viața intimă, familială și privată.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 69 alin. (4) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 514 din 14 august 2013, cu modificările și completările ulterioare, care au următorul cuprins: „*Dovada existenței relației de parteneriat se face prin declarație pe propria răspundere, autenticată de notar.*”

13. Se susține că textul criticat contravine prevederilor constituționale ale art. 4 alin. (2) referitoare la criteriile de discriminare și ale art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, prin Decizia nr. 222 din 2 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 380 din 2 iunie 2015, a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 69 alin. (1) lit. b) și ale art. 110 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 254/2013, reținând că, în privința vizitelor intime, Legea nr. 254/2013 prevede un regim juridic diferit pentru persoanele care execută măsura arestului preventiv, față de cel reglementat cu privire la

persoanele condamnate la pedepse penale definitive privative de libertate. S-a arătat, în acest sens, că asigurarea diferită a acestui drept pentru persoane care se află în situații juridice similare este discriminatorie, dacă nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, dacă nu are un scop legitim sau dacă nu există proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit de legiuitor. Raportând aceste considerente la excepția ridicată în cauză, Curtea a constatat că situația persoanelor arestate preventiv și cea a persoanelor condamnate la pedepse penale privative de libertate nu este diferită și că, pe durata executării măsurilor preventive și a pedepselor definitive privative de libertate, persoanele astfel deținute se află, din perspectiva dreptului la vizite intime, în situații juridice obiectiv similare, astfel că tratamentul juridic diferit instituit prin Legea nr. 254/2013 nu are ca fundament o justificare legitimă și rezonabilă. Mai mult, prin aceeași decizie, s-a reținut că, atât timp cât legea nu prevede criteriile de evaluare a gradului de securitate privind persoana, neasigurarea dreptului la vizită intimă persoanelor arestate preventiv este discriminatorie, neîntrunind condițiile de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. S-a invocat, în acest sens, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, respectiv Hotărârea din 9 iulie 2013, pronunțată în Cauza *Varnas împotriva Lituaniei*, paragraful 119, prin care instanța europeană a făcut trimitere la Recomandarea Rec (2006) 2 a Comitetului de Miniștri către statele membre ale Consiliului Europei privind regulile europene referitoare la pedeapsa închisorii, adoptată la 11 ianuarie 2006, conform căreia, exceptând restricția impusă pentru o anumită perioadă de timp, de către o anumită autoritate judiciară, într-un anumit caz, persoanele private de libertate și necondamnate definitiv au dreptul de a primi vizite și de a comunica cu membrii familiei la fel ca persoanele aflate în executarea unor pedepse privative de libertate definitive. În consecință, instanța europeană a stabilit că restricționarea dreptului la vizite conjugale pe durata detenției, fără o justificare obiectivă și rezonabilă din partea autorităților pentru diferența de tratament creată, constituie o discriminare, ce contravine prevederilor art. 14 privind interzicerea discriminării în coroborare cu cele ale art. 8 referitor la dreptul la respectarea vieții private și de familie din Convenție (paragrafele 121 și 122). A fost, de asemenea, invocată Hotărârea din 6 iunie 2009, pronunțată în Cauza *Moiseyev împotriva Rusiei*, paragrafele 258—259, prin care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, referitor la lipsa contactului cu vizitatorii, că persoana deținută în timpul derulării procesului penal, care a fost lipsită fizic de contactul cu vizitatorii în timpul detenției sale de 3 ani și jumătate, în lipsa unei nevoi demonstrate de izolare, cum sunt motivele de securitate, a suferit o ingerință nejustificată în dreptul la respectarea vieții private și de familie.

15. Analizând jurisprudența anterior invocată, Curtea reține că soluția astfel pronunțată are în vedere existența unei discriminări între persoanele aflate în executarea unor măsuri preventive privative de libertate și persoanele care execută pedepse penale privative de libertate, sub aspectul asigurării dreptului la vizite intime în perioada detenției, și nu modalitățile concrete în care acest drept poate fi exercitat.

16. Cu privire la acest din urmă aspect, Curtea constată că dispunerea unei măsuri preventive de libertate presupune, prin natura sa, limitarea exercitării mai multor drepturi și libertăți fundamentale ale persoanei în cauză, printre care și a dreptului la viață intimă, familială și privată, prevăzut la art. 26 din Constituție și art. 8 din Convenție. Astfel, exercitarea dreptului fundamental anterior referit este limitată, fiind circumscrisă nevoii realizării scopului procesului penal. Realizarea acestui scop presupune, printre altele, reglementarea exactă a procedurilor de efectuare a vizitelor, dar și impunerea unor restricții referitoare la persoanele care pot efectua asemenea vizite.

17. Pentru aceste motive, legiuitorul a condiționat acordarea dreptului prevăzut la art. 69 din Legea nr. 254/2013 de dovedirea existenței relației de parteneriat printr-o declarație pe propria răspundere autenticată notarial, aspect ce constituie o aplicare a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 444 din 18 iunie 2014, conform cărora activitatea notarială asigură persoanelor fizice și juridice constatarea raporturilor juridice civile, în conformitate cu legea. Aceasta întrucât procedura autentificării notariale a declarațiilor, prin caracterul ei formal și solemn și prin desfășurarea sa în fața unui notar public, persoană investită să îndeplinească un serviciu de interes public, potrivit art. 3 alin. (1) din Legea nr. 36/1995, atrage atenția asupra importanței corectitudinii conținutului respectivelor declarații. Prin urmare, prevederea soluției juridice criticate în cuprinsul art. 69 din Legea nr. 254/2013 oferă persoanei aflate în detenție posibilitatea unei mai bune reprezentări a consecințelor faptelor sale. În acest fel, prin reglementarea condiției criticate, legiuitorul a instituit un control mai riguros al declarațiilor făcute de persoanele aflate în detenție, în vederea exercitării dreptului la vizită intimă. Aceeași condiție, prevăzută la art. 69 alin. (4) din Legea nr. 254/2013, se impune a fi coroborată cu efectele juridice generale ale declarațiilor notariale, care, conform art. 99 alin. (3) din legea anterior menționată, fac dovada, până la proba contrară, atât între părți, cât și față de oricare alte persoane, dar și cu consecințele realizării unor declarații false. Aceasta întrucât includerea în conținutul declarațiilor pe proprie răspundere autentificate notarial a unor date neconforme cu realitatea poate atrage răspunderea penală a autorului pentru infracțiunea de fals în declarații, potrivit art. 326 din Codul penal.

18. Având în vedere aceste considerente, precum și faptul că asigurarea dreptului la vizită intimă în cursul executării pedepselor și a măsurilor preventive privative de libertate are ca scop protejarea vieții private și de familie, Curtea reține că impunerea condiției constatării existenței unei relații de parteneriat prin declarație pe propria răspundere, autenticată de notar, este necesară și adecvată scopului urmărit de legiuitor prin reglementarea textului criticat, realizând un just echilibru între interesul social, prevăzut la art. 3 alin. (2) din Legea nr. 254/2013, constând în formarea în conduita persoanelor aflate în detenție a unei atitudini corecte față de ordinea de drept, față de regulile de conviețuire socială și față de muncă, în vederea reintegrării lor în societate, și cel individual, constând în protejarea efectivă a vieții private și de familie a acestor persoane.

21. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Judecătoria Sectorului 5 București – Secția I penală, din oficiu, în Dosarul nr. 5.607/302/2016 și constată că dispozițiile art. 69 alin. (4) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoria Sectorului 5 București – Secția I penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 30 martie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE CADASTRU ȘI PUBLICITATE IMOBILIARĂ

ORDIN

pentru abrogarea unor dispoziții ale Ordinului directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară nr. 283/2017 privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor, pe sectoare cadastrale, în 6 unități administrativ-teritoriale din județul Ialomița, ale Ordinului directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară nr. 1.272/2016 privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor, pe sectoare cadastrale, în 3 unități administrativ-teritoriale din județul Ialomița și ale Ordinului directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară nr. 1.305/2016 privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor, pe sectoare cadastrale, în 2 unități administrativ-teritoriale din județul Ialomița

În temeiul art. 3 alin. (13) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 15 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.288/2012, cu modificările și completările ulterioare,

directorul general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară emite prezentul ordin.

Art. 1. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă:

a) poziția nr. 2 din anexa nr. 1, precum și anexa nr. 3 la Ordinul directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară nr. 283/2017 privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor, pe sectoare cadastrale, în 6 unități administrativ-teritoriale din județul Ialomița, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 16 martie 2017;

b) poziția nr. 2 din anexa nr. 1, precum și anexa nr. 3 la Ordinul directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară nr. 1.272/2016 privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor, pe sectoare

cadastrale, în 3 unități administrativ-teritoriale din județul Ialomița, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 802 din 11 octombrie 2016;

c) poziția nr. 2 din anexa nr. 1, precum și anexa nr. 3 la Ordinul directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară nr. 1.305/2016 privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor, pe sectoare cadastrale, în 2 unități administrativ-teritoriale din județul Ialomița, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 861 din 28 octombrie 2016, cu modificările ulterioare.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară,
Radu Codruș Ștefănescu

București, 14 iunie 2017.

Nr. 591.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ70050699XX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

